Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z geografii – klasa 3FT – zakres podstawowy

Treści nauczania z podstawy programowej	Wymagania na poszczególne oceny				
	na ocenę dopuszczającą	**na ocenę dostateczną**	**na ocenę dobrą**	**na ocenę bardzo dobrą**	**na ocenę celującą**
XI. Przemysł: czynniki lokalizacji, przemysł tradycyjny i zaawansowanych technologii, dezindustralizacja i reindustrializacja struktura produkcji energii i bilans energetyczny, zmiany wykorzystywania poszczególnych źródeł energii, dylematy rozwoju energetyki jądrowej.	Uczeń: • wyjaśnia, czym jest *przemysł* • wymienia czynniki lokalizacji przemysłu • przedstawia działy przemysłu high-tech • wyjaśnia znaczenie terminów: *industrializacja*, *dezindustrializacja*, *reindustrializacja* • podaje przykłady procesów dezindustralizacji na świecie • wymienia źródła energii na świecie w podziale na odnawialne i nieodnawialne • wymienia główne surowce energetyczne i przykłady ich wykorzystania • wymienia największych na świecie producentów surowców energetycznych • wyjaśnia, na czym polega *bilans energetyczny* • podaje największych producentów energii elektrycznej • wymienia rodzaje elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych wymienia pozytywne i negatywne skutki rozwoju energetyki jądrowej	Uczeń: • przyporządkowuje rodzaj lokalizacji przemysłu do zakładów przemysłowych • podaje cechy przemysłu tradycyjnego i jego rozmieszczenie na świecie • wymienia cechy przemysłu high-tech i jego rozmieszczenie na świecie • wymienia cechy industrializacji, dezindustrializacji i reindustrializacji • podaje różnicę między industrializacją a reindustrializacją • omawia odnawialne źródła energii • opisuje nieodnawialne źródła energii • przedstawia strukturę produkcji energii na świecie • podaje zalety i wady elektrowni cieplnych i jądrowych • omawia zalety i wady wybranych elektrowni odnawialnych • wskazuje na mapie państwa posiadające elektrownie jądrowe • przedstawia wielkość produkcji energii elektrycznej wytwarzanej w elektrowniach jądrowych	Uczeń: • przyporządkowuje rodzaj lokalizacji przemysłu do zakładów przemysłowych • podaje cechy przemysłu tradycyjnego i jego rozmieszczenie na świecie • wymienia cechy przemysłu high-tech i jego rozmieszczenie na świecie • wymienia cechy industrializacji, dezindustrializacji i reindustrializacji • podaje różnicę między industrializacją a reindustrializacją • omawia odnawialne źródła energii • opisuje nieodnawialne źródła energii • przedstawia strukturę produkcji energii na świecie • podaje zalety i wady elektrowni cieplnych i jądrowych • omawia zalety i wady wybranych elektrowni odnawialnych • wskazuje na mapie państwa posiadające elektrownie jądrowe • przedstawia wielkość produkcji energii elektrycznej wytwarzanej w elektrowniach jądrowych	Uczeń: • omawia wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych działów przemysłu • omawia znaczenie przemysłu high-tech na świecie • omawia przyczyny i przebieg reindustrializacji • omawia przemiany przemysłu w Polsce w XX w. i XXI w. • omawia skutki rosnącego zapotrzebowania na energię • opisuje strukturę produkcji energii elektrycznej według rodzajów elektrowni na świecie, w wybranych krajach i w Polsce • omawia plany rozwoju energetyki jądrowej w Polsce	Uczeń: • przedstawia przyczyny zmian roli czynników lokalizacji przemysłu • ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarczy i jakość życia ludności • uzasadnia rolę procesów reindustrializacji na świecie, w Europie i w Polsce • przedstawia działania podejmowane na rzecz ograniczenia tempa wzrostu zużycia energii • analizuje wpływ struktury produkcji energii elektrycznej na bezpieczeństwo energetyczne państwa • uzasadnia potrzebę społecznej debaty nad decyzją dotyczącą rozwoju energetyki jądrowej w Polsce
XII. Usługi: zróżnicowanie sektora usług , rola usług komunikacyjnych ,	Uczeń: • klasyfikuje usługi • omawia usługi podstawowe i wyspecjalizowane	Uczeń: • opisuje zróżnicowanie sektora usług na świecie • omawia etapy rozwoju usług	Uczeń: • określa stopień zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w państwach o dużym poziomie	Uczeń: • omawia znaczenie usług w gospodarce państw	Uczeń: • formułuje wnioski na temat poziomu zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w

edukacyjnych , finansowych i turystycznych oraz wymiany towarowej w rozwoju społeczno-gospodarczym , rodzaje transportu , atrakcyjność regionów turystycznych świata.	• wyjaśnia znaczenie terminów: *transport*, *infrastruktura transportowa* • przedstawia podział transportu • wymienia elementy infrastruktury • wyjaśnia znaczenie terminu *łączność* • przedstawia podział łączności • wyjaśnia znaczenie terminów: *turystyka*, *atrakcyjność turystyczna*, *walory turystyczne*, *infrastruktura turystyczna* • podaje państwa świata najliczniej odwiedzane przez turystów • wymienia państwa o największych wpływach z turystyki zagranicznej	• porównuje strukturę zatrudnienia w usługach w Polsce ze strukturą zatrudnienia w wybranych krajach • omawia czynniki rozwoju transportu • wymienia zalety i wady różnych rodzajów transportu • przedstawia rozwój telefonii i jej zróżnicowanie na świecie • wymienia rodzaje turystyki • wyjaśnia znaczenie terminów: *walory turystyczne*, *infrastruktura turystyczna*, *dostępność turystyczna*	rozwoju społeczno-gospodarczego • przedstawia rozwój sektora usług w Polsce • charakteryzuje poszczególne rodzaje transportu i ich uwarunkowania • opisuje sieć transportu na świecie • omawia czynniki rozwoju transportu w Polsce • omawia spadek znaczenia usług pocztowych i rozwój telekomunikacji komputerowej • porównuje dostęp do internetu w gospodarstwach domowych w Polsce i wybranych krajach U E • omawia zróżnicowanie usług edukacyjnych na świecie • charakteryzuje główne regiony turystyczne świata	• wyjaśnia znaczenie poszczególnych rodzajów transportu w rozwoju społeczno-gospodarczym państw • przedstawia prawidłowości w zróżnicowaniu dostępu do internetu na świecie • opisuje rolę łączności w światowej gospodarce • omawia rozwój innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy w Polsce • omawia znaczenie usług edukacyjnych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • omawia rosnącą rolę usług finansowych na świecie • omawia rolę giełdy w systemach finansowych i gospodarkach państw • omawia miejsce Polski w handlu międzynarodowym • omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze walory turystyczne wpływające na atrakcyjność turystyczną wybranych regionów świata	Polsce w porównaniu z innymi państwami • przedstawia uwarunkowania rozwoju różnych rodzajów transportu w wybranych państwach świata i w Polsce • omawia znaczenie łączności w rozwoju społeczno-gospodarczym świata i w życiu codziennym • omawia przejawy i skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego • omawia znaczenie usług edukacyjnych i finansowych w rozwoju społeczno--gospodarczym świata • omawia znaczenie handlu w rozwoju społeczno-gospodarczym państw świata • omawia rozwój turystyki i jej wpływ na gospodarkę państw i na jakość życia mieszkańców regionów turystycznych
IX. Uwarunkowania rozwoju gospodarki światowej: współpraca międzynarodowa , gospodarka oparta na wiedzy, społeczeństwo informacyjne.	Uczeń: • definiuje, czym są gospodarka oparta na wiedzy, kapitał ludzki, społeczeństwo informacyjne • wymienia czynniki wpływające na rozwój gospodarki opartej na wiedzy • wymienia największe banki świata • wyjaśnia znaczenie terminów: *handel międzynarodowy* (*zagraniczny*), *eksport*, *import*, *bilans handlowy państwa* • podaje przykłady państw o dodatnim i ujemnym saldzie handlu międzynarodowego	Uczeń: • omawia zróżnicowanie dostępu do usług bankowych na świecie • przedstawia zróżnicowanie salda handlu międzynarodowego w wybranych państwach • podaje czynniki wpływające na strukturę towarową handlu zagranicznego państw • wymienia negatywne skutki rozwoju handlu międzynarodowego	Uczeń: • podaje cechy gospodarki opartej na wiedzy • omawia rolę władz w gospodarce opartej na wiedzy • porównuje dostęp do internetu w gospodarstwach domowych w Polsce i wybranych krajach Unii Europejskiej • omawia zróżnicowanie usług edukacyjnych na świecie • opisuje kierunki międzynarodowej wymiany towarowej • przedstawia strukturę handlu zagranicznego Polski	Uczeń: • omawia rozwój innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy w Polsce • omawia znaczenie usług edukacyjnych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • omawia rosnącą rolę usług finansowych na świecie • omawia rolę giełdy w systemach finansowych i gospodarkach państw • omawia miejsce Polski w handlu międzynarodowym • opisuje zasady sprawiedliwego handlu i wyjaśnia dlaczego należy	Uczeń: • omawia znaczenie usług edukacyjnych i finansowych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • omawia znaczenie handlu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata

	• wymienia najważniejsze produkty wymiany międzynarodowej • podaje największych światowych importerów i eksporterów			ich przestrzegać	
XIII. Człowiek a środowisko geograficzne – konflikt interesów: wpływ działalności człowieka na atmosferę na przykładzie smogu , inwestycji hydrologicznych na środowisko geograficzne , rolnictwa , górnictwa i turystyki na środowisko geograficzne , transportu na warunki życia i degradację środowiska przyrodniczego , zagospodarowania miast i wsi na krajobraz kulturowy , konflikt interesów człowiek- środowisko , procesy rewitalizacji i działania proekologiczne.	Uczeń: • wyjaśnia znaczenie terminu *antropopresja* • podaje przykłady zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, wynikających z działalności człowieka • wymienia filary zrównoważonego rozwoju • podaje źródła zanieczyszczeń atmosfery spowodowane działalnością człowieka • wymienia typy smogu • wymienia gazy cieplarniane oraz podstawowe źródła ich emisji • wymienia źródła zanieczyszczeń hydrosfery spowodowane działalnością człowieka • wymienia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego jakie niesie działalność rolnicza • wymienia rodzaje górnictwa • definiuje termin *rekultywacja* • wymienia kierunki rekultywacji terenów pogórniczych • wymienia zanieczyszczenia emitowane przez środki transportu • definiuje termin *pojemność turystyczna* • definiuje termin *krajobraz kulturowy* • wymienia czynniki kształtujące krajobraz kulturowy • wyjaśnia, czym jest degradacja krajobrazu • wyjaśnia znaczenie terminu *rewitalizacja,* podaje przykłady rewitalizacji	Uczeń: • omawia zasady i filary zrównoważonego rozwoju • podaje przyczyny występowania smogu • wymienia inne przykłady wpływu działalności człowieka na atmosferę (globalne ocieplenie, kwaśne opady, dziura ozonowa) • omawia zasoby wody na Ziemi i ich wykorzystanie • podaje przyczyny deficytu wody na świecie • przedstawia wpływ nadmiernego wypasu zwierząt na środowisko • wymienia zagrożenia związane z górnictwem • wyjaśnia, na czym polega rekultywacja terenów pogórniczych • przedstawia wpływ awarii tankowców na środowisko przyrodnicze • wymienia cechy krajobrazu kulturowego terenów wiejskich i miast • wymienia rodzaje rewitalizacji	Uczeń: • podaje przykłady nieracjonalnego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego • opisuje smog typu londyńskiego i smog typu fotochemicznego • omawia pozytywne i negatywne skutki budowy tam na rzekach • przedstawia wpływ płodozmianu i monokultury rolnej na środowisko przyrodnicze • wyjaśnia wpływ działalności górniczej na litosferę i rzeźbę terenu • omawia wpływ kopalń na stosunki wodne • opisuje zmiany krajobrazu wywołane działalnością transportową • wymienia pozytywne i negatywne skutki dynamicznego rozwoju turystyki • omawia degradację krajobrazu rolniczego i miejskiego • omawia przykłady negatywnych zjawisk na obszarach zdegradowanych • opisuje rodzaje rewitalizacji i podaje przykłady	Uczeń: • omawia skutki wpływu człowieka na środowisko przyrodnicze • podaje skutki występowania smogu • przedstawia przyrodnicze i społeczno- -gospodarcze skutki globalnego ocieplenia • omawia ingerencję człowieka w hydrosferę na przykładzie Wysokiej Tamy na Nilu i zaniku Jeziora Aralskiego • omawia wpływ chemizacji i mechanizacji rolnictwa na środowisko przyrodnicze • prezentuje wpływ melioracji na środowisko przyrodnicze na przykładzie Polski i świata • opisuje powstawanie leja depresyjnego • omawia wpływ górnictwa na pozostałe elementy krajobrazu • wyjaśnia wpływ transportu na warunki życia ludności • omawia wpływ dynamicznego rozwoju turystyki na środowisko geograficzne • podaje przykłady zagrożeń krajobrazu kulturowego na świecie i w Polsce • omawia przykłady proekologicznych rozwiązań w działalności rolniczej, przemysłowej oraz usługowej • wyjaśnia, na czym polega postawa współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego	Uczeń: • dostrzega konflikt interesów w relacji człowiek – środowisko przyrodnicze • przedstawia przykłady rozwiązań konfliktu interesów w relacji człowiek – środowisko • proponuje przykłady działań, które sprzyjają ochronie atmosfery • ocenia wpływ inwestycji hydrotechnicznych na środowisko przyrodnicze • prezentuje na dowolnym przykładzie wpływ działalności rolniczej na środowisko przyrodnicze • omawia sposoby ograniczenia wpływu górnictwa na środowisko przyrodnicze • przedstawia możliwości stosowania w turystyce zasad zrównoważonego rozwoju • podaje przykłady działań służących ochronie krajobrazów kulturowych na świecie, w Polsce i w najbliższej okolicy • przedstawia przykłady działań na rzecz środowiska